

INFORMACIJE ZA INVESTITORE

usluga upravljanja portfeljem

društva Erste Asset

Management d.o.o.

1. INFORMACIJE O NAMA

Informacije o nama i našim uslugama s financijskim instrumentima (dalje u tekstu: „**Informacije**“) pružamo Vam u skladu sa Zakonom o tržištu kapitala (NN 65/18, 17/20, 83/21, 151/22 dalje u tekstu: „**Zakon**“).

Financijski instrumenti u smislu ovih Informacija obuhvaćaju vrijednosne papire i ostale financijske instrumente kako su definirani Zakonom. Odredbe ovih Informacija koje se odnose na vrijednosne papire na odgovarajući način se primjenjuju i na ostale financijske instrumente, osim ako nije izričito drugačije navedeno.

Osnovni podaci:

Tvrtka:	Erste Asset Management d.o.o. (dalje: „ EAM “ ili „ mi “)
Prijevod tvrtke na engleski:	Erste Asset Management Ltd
Sjedište:	Ivana Lučića 2a, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Telefon:	+385 (0)72 37 2900
Telefax:	+385 (0)72 37 2901
E-mail:	erste-am@erste-am.hr
Internet stranica:	www.erste-am.hr
MBS:	080244669
OIB:	68572873963
Registarski sud:	Trgovački sud u Zagrebu
Matični broj:	01388410
Temeljni kapital:	663.610,00 eura
Novčani računi:	
Račun za posebne namjene (račun za treće):	HR4124020061300002117
EAM račun:	HR0624020061100015713
Zbirni skrbnički računi:	
Erste&Steiermärkische bank d.d.	9139443

Odobrenje za rad:

Erste Asset Management d.o.o. je društvo za upravljanje investicijskim fondovima s odobrenjem za pružanje slijedećih investicijskih usluga iz članka 5. Zakona:

- upravljanje portfeljem,
- investicijsko savjetovanje.

Nadležno tijelo:

Tvrtka: Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (dalje: „**HANFA**“) Sjedište:
Franje Račkog 6, 10 000 Zagreb, Hrvatska

Telefon: +385 (0)1 617 3200
Telefax: +385 (0)1 481 1406
E-mail: info@hanfa.hr
Internet stranica: www.hanfa.hr

Udruženje:

Tvrtka: Hrvatska gospodarska komora
Sektor za bankarstvo i druge financijske institucije
Udruženje investicijskih i mirovinskim fondova
Sjedište: Rooseveltov trg 2, 10 000 Zagreb, Hrvatska
E-mail: hgk@hgk.hr
Internet stranica: www.hgk.hr

Pravna regulativa:

Glavni zakoni koji reguliraju poslovanje društava za upravljanje investicijskim fondovima su:

- Zakon o otvorenim investicijskim fondovima s javnom ponudom (NN 44/2016, 126/19, 110/21, 76/22)
- Zakon o alternativnim investicijskim fondovima (NN 21/18, 126/19, 110/21, 83/23)
- Zakon o tržištu kapitala (65/18, 17/20, 83/21, 151/22)
- Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN 140/2005, 154/11, 12/2012) te podzakonski akti i pravilnici doneseni od strane HANFA-e.

EAM primjenjuje odredbe FATCA regulative (propis SAD-a Foreign Account Tax Compliance Act) koja je obvezna za sve financijske institucije u Republici Hrvatskoj, a koja zahtijeva da financijske institucije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj identificiraju i obavijeste lokalne porezne vlasti (a preko njih i porezne vlasti SAD-a - IRS) o poreznim obveznicima SAD-a koji drže financijska sredstva u Republici Hrvatskoj.

EAM je obavezan primjenjivati odredbe CRS-a (Common Reporting Standard). CRS je Globalni standard Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj („OECD“) za automatsku razmjenu informacija o financijskim računima između nadležnih jurisdikcija u kojima porezni obveznici imaju prebivalište kao porezni rezidenti. Razvijen je s ciljem sprečavanja izbjegavanja plaćanja poreza, a usvojen je potpisivanjem Mnogostranog sporazuma između nadležnih tijela o automatskoj razmjeni informacija o financijskim računima na temelju Konvencije o uzajamnoj administrativnoj pomoći u poreznim stvarima. Republika Hrvatska pristupila je Mnogostranom sporazumu u listopadu 2014. Direktivom 2014/107/EU od 9.12.2014. („DAC 2“) o izmjeni Direktive 2011/16/EU u pogledu obvezne automatske razmjene informacija u području oporezivanja stvorena je jedinstvena pravna osnova za primjenu Globalnog standarda za države članice EU. Na temelju navedene Direktive financijske institucije u RH obavezne su Poreznoj upravi RH dostavljati određene propisane podatke o financijskim računima poreznih rezidenata država potpisnica CRS-a, a koje će Porezna uprava RH prosljeđivati poreznim upravama država CRS potpisnica.

Dodatne informacije

Linkovi:

EAM ne prati sadržaj i zakonitost internet stranica s kojih postoje linkovi na internet stranice EAM-a, ili na koje upućuju linkovi s internet stranica. EAM nema nikakav utjecaj na sadržaj i dizajn tih stranica te se izričito ograđuje i ne prihvaća odgovornost za njihov sadržaj.

Elektronska pošta:

Sva elektronska pošta koja nam je poslana će biti otvorena isključivo unutar radnog vremena EAM-a.

Jezik i način komuniciranja:

Komunikacija Klijenta s EAM-om kao i primanje dokumenata i drugih podataka od EAM-a odvija se na hrvatskome jeziku, a na poseban zahtjev Klijenta, i na engleskome jeziku.

Klijent može, osim ako nije drugačije posebno ugovoreno, ostvarivati sve oblike komunikacije s u vezi s investicijskim uslugama ili aktivnostima ili pomoćnim uslugama, koje su eventualno ugovorene i regulirane ugovorom sklopljenim između Klijenta i EAM-a (dalje u tekstu: Ugovor), na adrese i/ili kontakte navedene u nastavku:

Erste Asset Management d.o.o.
Ivana Lučića 2a, 10 000 Zagreb, Hrvatska
Tel: +385 (0) 72 37 2900
Fax: +385 (0) 72 37 2902
E-mail: portfolioeam@erstebank.com

EAM će u skladu s prethodnim dogovorom s Klijentom, razmjenjivati dokumentaciju u vezi s obavljenim investicijskim uslugama, aktivnostima ili s pomoćnim uslugama ugovorenima između Klijenta i EAM-a na adresu i/ili brojeve i/ili mail adresu koje je Klijent dostavio EAM-u, odnosno koji su navedeni u Ugovoru. Svaka komunikacija između EAM-a i Klijenata koji je dovela ili može dovesti do transakcije, tj. koja se odnosi na primitak, prijenos i izvršavanje naloga se snima ili bilježi. Primjerak zapisa tih razgovora s Klijentom i druga komunikacija biti će dostupna na zahtjev u razdoblju od pet godina.

Način komunikacije između Klijenta i EAM-a prilikom pružanja investicijskih usluga reguliran je Ugovorom.

Za potrebe svih usluga koje su predviđene ovim dokumentom smatrat će se, osim ako nije drugačije ugovoreno, da je obavijest i ostala međusobna komunikacija zaprimljena istoga dana ukoliko je zaprimljena radnim danom tijekom radnog vremena (8:30 – 16:30 sati), osim u slučaju slanja preporučenih pošiljki za koje će se smatrati da su zaprimljene na dan primitka ili, ukoliko se pošiljka iz bilo kojeg razloga ne može uručiti primatelju dostavom, onoga dana kada je ista uručena poštanskom uredu odnosno kada je pravni subjekt koji je ovlašten za dostavu pošiljaka ostavio primatelju obavijest o prispjeću pošiljke.

Klijent je dužan odmah obavijestiti EAM o promjeni adresa i drugih podataka koji su relevantni za obavještanje, kao i za izvršavanje obveza EAM-a prilikom pružanja investicijskih i pomoćnih usluga ili obavljanja investicijskih aktivnosti.

EAM će obavještvati Klijenta o svim uslugama koje mu je pružio, uključujući i troškove vezane uz transakcije i usluge koje su poduzete za račun Klijenta, ovisno o slučaju. EAM će navedeni izvještaj dostavljati svaka tri mjeseca osim ako je drukčije ugovoreno. EAM će dodatno izvješćivati Klijenta kada se ukupna vrijednost portfelja, izračunata na početku svakog izvještajnog razdoblja, smanji za 10 %, i nakon toga za svakih daljnjih 10 %, najkasnije na kraju radnog dana kada je prag premašen ili, u slučaju kad se prag premaši na neradni dan, na kraju sljedećeg radnog dana. Priroda, učestalost i vremenski raspored dostave navedenog izvješćivanja uredit će se Ugovorom ili Općim uvjetima.

Klijenti imaju pravo na pritužbe koje će EAM rješavati na način da će istražiti sve relevantne informacije vezane uz pritužbu te komunicirati s podnositeljem pritužbe na jednostavan i razumljiv način, odgovoriti na pritužbe bez nepotrebnog odgađanja i unutar roka od 15 (petnaest) dana. Iznimno, kada se odgovor ne može dati unutar navedenog roka, EAM će obavijestiti podnositelja pritužbe o razlozima kašnjenja i naznačiti kada će biti odgovoreno na pritužbu.

Pritužbe se mogu podnijeti usmeno u prostorijama EAM-a, telefonski ili putem pošte na adresu EAM-a ili mailom na adresu: erste-am@erste-am.hr.

Pritužba bi trebala sadržavati:

- ime i prezime i adresu podnositelja koji je fizička osoba ili njegovog zakonskog zastupnika, odnosno, tvrtku, sjedište i ime i prezime odgovorne osobe podnositelja pritužbe koji je pravna osoba,

- razloge pritužbe ili reklamacije i zahtjeve podnositelja,
- dokaze kojima se potvrđuju navodi iz pritužbe kada ih je moguće priložiti
- datum podnošenja pritužbe i potpis podnositelja pritužbe odnosno osobe koja ga zastupa.

Informacije u vezi s postupkom rješavanja pritužbi ulagatelja dostupne su na mrežnim (internetskim) stranicama EAM-a.

Zaštita podataka:

Sve osobne podatke obrađujemo sukladno Uredbi (EU) 2016/679 (Opća uredba o zaštiti podataka) te klijente upućujemo na Izjavu o privatnosti objavljenu na mrežnim stranicama Društva (<https://www.erste-am.hr/hr/izjava-o-privatnosti>).

SUSTAV ZAŠTITE ULAGATELJA

Sustav zaštite ulagatelja je u Republici Hrvatskoj ustrojen Zakonom. Zaštita ulagatelja se provodi kroz Fond za zaštitu ulagatelja (dalje u tekstu: „**Fond**“), čiji je EAM član. Tražbine Klijenata prema EAM-u zaštićene su u slučaju da nad EAM-om bude otvoren stečajni postupak, ili ako HANFA utvrdi da je kod EAM-a nastupila nemogućnost ispunjavanja obveza prema Klijentima (bilo da se radi o novčanoj obvezi i/ili o obvezi prijenosa financijskih instrumenta koji su se držali za račun Klijenta, administrirali ili s njima upravljali), a nije izgledno da će EAM u dogledno vrijeme biti u mogućnosti ispunjavati te obveze.

Sukladno odredbi članka 261. Zakona, sustavom zaštite ulagatelja su zaštićene tražbine Klijenata do maksimalnog iznosa od 20.000 eura po Klijentu. Pod tražbinama iz članka 258, stavak 1. Zakona, se podrazumijevaju:

- novčane tražbine koje član Fonda duguje Klijentu ili koje pripadaju Klijentu, a koje je član Fonda primio ili drži za Klijenta vezano uz investicijske usluge ugovorene s istim
- financijske instrumente koji pripadaju Klijentu člana Fonda, a koje član Fonda drži, administrira ili s njima upravlja za račun svog Klijenta, u vezi s investicijskim uslugama ugovorenima s Klijentima

Među zaštićene tražbine Klijenta ne spadaju tražbine Klijenta prema EAM za koje je sukladno članku 258, stavak 2 i 3 Zakona pravomoćnom sudskom presudom utvrđeno da je povezana s pranjem novca.

Iznos zaštićenih tražbina jednog Klijenta obračunavat će se u ukupnom iznosu do visine zakonski osiguranog iznosa u koji su uključene i kamate do dana otvaranja stečajnog postupka nad EAM-om ili dana objave rješenja HANFA-e o nastupanju osiguranog slučaja, neovisno jesu li uknjižene na jednom ili više računa, potom jesu li nastale po jednoj ili više ugovornih osnova ili u svezi jedne ili više investicijskih usluga, jesu li denominirane u eurima i/ili valuti Države članice.

Za operatera Fonda određeno je Središnje klirinško depozitarno društvo d.d. (dalje u tekstu: „**SKDD**“), kojem je EAM uplatio inicijalni doprinos u iznosu od 35.000 kuna¹, odmah po primitku instrukcije za uplatu od strane SKDD-a.

Klijentima EAM kojima pripadaju navedena prava, sukladno Zakonu ne smatraju se, neovisno o državi sjedišta:

1. kreditne institucije,
2. investicijska društva,

---

¹ (budući da je HRK u vrijeme uplate bila važeća valuta)

3. financijske institucije,
4. društva za osiguranje,
5. subjekti za zajednička ulaganja,
6. društva za upravljanje mirovinskim fondovima i mirovinski fondovi,
7. društva koja čine grupu sa EAM,
8. pravne ili fizičke osobe koje sudjeluju s više od 5% udjela s pravom glasa u temeljnom kapitalu u EAM,
9. društvo koje je matično ili ovisna društva u odnosu na EAM,
10. članovi uprave i nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora EAM, ako su te osobe na navedenim položajima ili zaposlene u EAM na dan otvaranja stečajnog ili likvidacijskog postupka nad EAM kao članom Fonda za zaštitu ulagatelja, ili na dan objave rješenja HANFA-e o nastupanju osiguranog slučaja, ili su na tim položajima bile zaposlene tijekom tekuće ili prethodne financijske godine,
11. vezani zastupnici EAM koji u tom svojstvu djeluju na dan otvaranja stečajnog ili likvidacijskog postupka nad EAM ili na dan objave rješenja HANFA-e o nastupanju osiguranog slučaja, ili su u tom svojstvu djelovali tijekom tekuće ili prethodne financijske godine,
12. osobe odgovorne za reviziju financijskih izvješća EAM te osobe odgovorne za pripremu i pohranu računovodstvene dokumentacije EAM i izradu financijskih izvještaja,
13. članovi uprave, nadzornog odbora, odnosno upravnog odbora te osobe koje u vlasništvu imaju 5 ili više posto udjela u društvu koje je matično ili ovisno društvo u odnosu na EAM te osobe koje su odgovorne za reviziju financijskih izvještaja tog društva,
14. bračni ili izvanbračni drugovi te srodnici do drugog stupnja u ravnoj liniji i drugog stupnja u pobočnoj liniji osoba iz točaka 10. do 13. ovog stavka,
15. klijenti EAM čije je neispunjenje obveze prema drugim članovima Fonda za zaštitu ulagatelja pridonijelo nastupanju osiguranog slučaja.

Sustav zaštite ulagatelja u smislu Zakona provodi i nadzire HANFA te EAM pravovremeno dostavlja propisane izvještaje.

OSNOVNI PRINCIPI U SPRJEČAVANJU SUKOBA INTERESA

Pravilnik o poslovnom ponašanju i sprječavanju sukoba interesa (dalje u tekstu: "**Pravilnik**") uređuje sukob interesa kod:

- investicijskih fondova kojima EAM upravlja,
- imatelja udjela u otvorenim investicijskim fondovima, odnosno dioničara u zatvorenim investicijskim fondovima,
- upravljanja portfeljima financijskih instrumenata i druge imovine (dalje u tekstu: „**Portfelj**“), obavljanja investicijskog savjetovanja.

Cilj i svrha istoga je upravljanje, izbjegavanje, utvrđivanje i rješavanje slučajeva sukoba interesa između investicijskih fondova, Portfelja i investicijskog savjetovanja kako bi se osiguralo zakonito i etično poslovanje EAM-a. Svi zaposlenici EAM-a su dužni postupati u skladu s odredbama Pravilnika.

a. Osnovni pojmovi

Sukob interesa je pojam do kojega dolazi prilikom pružanja usluga EAM-a, između fondova, Portfelja i klijenata međusobno, te interesa EAM-a, osoba koje vode poslovanje EAM-a, zaposlenika EAM-a, vezanih

zastupnika ili svih osoba izravno ili neizravno povezanih s EAM-om s jedne strane i interesa klijenata EAM-a s druge strane.

Upravljanje sukobom interesa u smislu Pravilnika znači kontinuirano poduzimanje učinkovitih mjera za otkrivanje, sprječavanje, upravljanje sukobom interesa i/ili obavješćavanje klijenta o tome prilikom pružanja pojedinih investicijskih usluga.

Povlaštena informacija je informacija precizne naravi koja nije bila javno dostupna i koja se posredno ili neposredno odnosi na jednog ili više izdavatelja financijskih instrumenata ili na jedan ili više financijskih instrumenata te koja bi, kada bi bila javno dostupna, vjerojatno imala značajan utjecaj na cijene tih financijskih instrumenata ili na cijene povezanih izvedenih financijskih instrumenata.

Smatra se da takva vjerojatnost značajnog utjecaja postoji ako bi razumni ulagatelj vjerojatno uzeo u obzir takvu informaciju kao dio osnove za donošenje svojih investicijskih odluka.

Relevantna osoba u odnosu na EAM je:

- osoba na rukovodećoj poziciji u EAM-u, osoba s vlasničkim udjelima ili vezani zastupnik EAM-a,
- osoba na rukovodećoj poziciji ili osoba s vlasničkim udjelima u svakom vezanom zastupniku EAM-a,
- zaposlenik EAM-a ili djelatnik vezanog zastupnika EAM-a, kao i svaka druga fizička osoba čije su usluge stavljene na raspolaganje i u nadležnosti su EAM-a ili vezanog zastupnika EAM-a koja je uključena u investicijske usluge i aktivnosti koje EAM pruža i obavlja,
- fizička osoba koja je izravno uključena u pružanje usluga EAM-u ili njegovom vezanom zastupniku na temelju sporazuma o izdvajanju poslovnih procesa, sa svrhom pružanja i obavljanja investicijskih usluga i aktivnosti.

b. Postupci i mjere upravljanja sukobom interesa

Društvo, kako bi se izbjegao potencijalni sukob interesa će poduzeti sve potrebne radnje, uključujući i one koje su niže navedene:

Organizacijska shema

Kako bi se spriječilo da se vrši neprimjereni pritisak od strane nekih osoba na način kako druge osobe obavljaju poslove s vrijednosnim papirima i sporedne djelatnosti, a koji mogu potencijalno stajati u međusobnom sukobu, EAM je donio organizacijske mjere predostrožnosti. Detaljna organizacija EAM-a uređuje se zasebnim internim aktima EAM-a koje donosi uprava društva EAM sukladno propisima i zahtjevima Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (HANFA).

Zatvoreni odjeli / Kineski zidovi (Chinese Walls)

Podizanjem „kineskih zidova“ oko pojedinih odjela EAM-a prijenos povjerljivih informacija između tih odjela je omogućen samo u onoj mjeri koliko je to neophodno potrebno za normalno poslovanje EAM-a. Kao zatvoreni odjeli u kojima je potrebno sačuvati povjerljivost informacija smatraju se:

- Odjel upravljanja imovinom fondova i Odjel upravljanja portfeljima i investicijskog savjetovanja
- Odjel kontrole poslovanja (Middle Office i Compliance)

Zaposlenici su dužni poštivati načelo "Kineskog zida" kako bi spriječili nastanak sukob interesa odnosno minimizirali rizik neovlaštenog prijenosa povlaštenih informacija.

Samostalnost

Zaposlenici EAM obavljaju poslove upravljanja imovinom uključujući procese donošenja investicijskih odluka, odluka o trgovanju, alokaciji naloga, dužni su uz poštivanje zakonski i internih ograničenja, uz određeni stupanj

samostalnosti, imati na umu potencijalni sukob interesa (uz vođenje brige o ostalim aspektima poslovanja), obavljati svoj posao odgovorno i savjesno tako da ne budu oštećeni interesi klijenta.

"Fair Dealing" načelo

Osnovno načelo je pravedno postupanje prema svim klijentima sukladno definiranoj investicijskoj strategiji. Obzirom na različite strategije ulaganja te strukture uplata/isplata, a imajući u vidu tržišna kretanja, Zaposlenici EAM koji obavljaju poslove upravljanja imovinom su dužni:

- Prije davanja naloga za trgovanje obuhvatiti sve klijente (uključujući i imatelje udjela u fondovima) u skladu s definiranom investicijskom strategijom,
- Prilikom trgovanja, ukoliko je to moguće koristiti zbirni nalog ili blok transakciju kako bi svi klijenti (uključujući i imatelje udjela u fondovima) sudjelovali prema istim uvjetima,
- Kod alokacije transakcija koristiti metodu udjela ili metodu koja će najbolje odgovarati interesima klijenata (uključujući i imatelje udjela u fondovima) sukladno strukturi Portfelja i/ili investicijskoj strategiji,
- Kontinuirano pratiti strukture Portfelja,
- Klijentima koji su korisnici usluge investicijskog savjetovanja osigurati promptno savjetovanje u skladu s ugovornim odredbama te pravilima struke.
- U slučaju pridruživanja naloga sa nalogom EAM-a i nalogom fonda kojim EAM upravlja alokacija će se izvršiti na temelju propisane politike alokacije

c. Sukob interesa zbog članstva u Erste Grupi

S obzirom da je EAM član Erste Grupe (dalje u tekstu: „**Grupa**“), prilikom donošenja investicijskih odluka moguće su situacije koje mogu dovesti do sukoba interesa. Te situacije uključuju, ali nisu ograničene samo na sljedeće:

- investiranje u financijske instrumente čiji je izdavatelj član Grupe,
- kupovina udjela u fondovima pod upravljanjem Grupe,
- investiranje u financijske instrumente čiji je agent izdanja član Grupe ili članovi grupe imaju interes da se u te instrumente investira,
- investiranje u financijske instrumente u slučaju posebnih aranžmana
- između izdavatelja instrumenata i članova Grupe,
- glasovanje na skupštinama kada je predmet glasovanja, djelomično ili u potpunosti, u vlasništvu Grupe,
- investiranje u treća društva za upravljanje imovinom, kada je treće društvo delegiralo člana Grupe za funkciju upravljanja imovinom,
- trgovanje financijskim instrumentima s brokerima koji istodobno pružaju usluge skrbništva ili slične usluge članovima Grupe,
- obavljanje transakcije financijskim instrumentima s brokerima Grupe kada se takve transakcije izvršavaju na platformi koja je, djelomično ili u potpunosti, u vlasništvu Grupe,
- i obavljanje sličnih transakcija između klijenta ili fonda i bilo kojeg subjekta, člana Grupe.

Kako bi se u navedenim situacijama izbjegle štetne posljedice za klijente, Društvo će se pridržavati sljedećih načela:

- interesi klijenata biti će stavljeni ispred interesa EAM i Grupe,
- Društvo će održavati potpunu neovisnost od Grupe u svojim investicijskim odlukama i ostvarivanju glasačkih prava,
- Svi potencijalni ili stvarni sukobi interesa zbog članstva u Grupi biti će dokumentirani i objavljeni Compliance officer-u EAM,

d. Glasovanje na skupštinama i ostvarivanje drugih prava koja proizlaze iz financijskih instrumenata

EAM će se prilikom ostvarivanja prava glasa iz financijskih instrumenata obuhvaćenih Portfeljima rukovoditi najboljim interesima svojih klijenata. EAM će glasačko pravo ostvarivati na temelju vlastite procjene o utjecaju odluke skupštine na vrijednost financijskog instrumenta te će podržavati one odluke za koje smatra da će povećati njegovu vrijednost, a glasovat će protiv odluka za koje vjeruje da će imati negativan utjecaj na njegovu vrijednost. EAM će za sve financijske instrumente jednog izdavatelja u Portfeljima i investicijskim fondovima glasovati na jednak način.

e. Sprječavanje sukoba interesa u trgovanju financijskim instrumentima za osobni račun Relevantnih osoba

Osobna transakcija je transakcija s financijskim instrumentom koju izvrši Relevantna osoba ili se izvrši u ime i/ili za račun Relevantne osobe ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:

- Relevantna osoba djeluje izvan djelokruga aktivnosti koje obavlja kao Relevantna osoba
- transakcija je izvršena za račun neke od sljedećih osoba:
  - Relevantne osobe,
  - osobe s kojom je Relevantna osoba u rodbinskoj vezi ili s kojom je usko povezana u smislu Zakona, ○ osobe čiji je odnos s Relevantnom osobom takve naravi da Relevantna osoba ima izravan ili neizravan materijalni interes od ishoda transakcije, a koji nije provizija ili naknada za izvršenje transakcije.

EAM mora spriječiti sljedeće aktivnosti:

- zaključivanje Osobne transakcije ako takva transakcija ispunjava barem jedan od sljedećih uvjeta:
  - navedenoj osobi je sklapanje Osobne transakcije zabranjeno temeljem Zakona',
  - sklapanje Osobne transakcije uključuje zlorabljenje ili nepropisno otkrivanje povlaštenih informacija ili drugih povjerljivih podataka koji se odnose na klijenta ili transakcija s klijentom ili za račun klijenta,
  - sklapanje Osobne transakcije je u sukobu ili postoji vjerojatnost da dođe u sukob s obvezama društva u skladu s člancima 5. do 136. Zakona
- savjetovanje ili nagovaranje druge osobe na sklapanje transakcije s financijskim instrumentima, na način koji prelazi ovlaštenja relevantne osobe ili je izvan odredbi ugovora o pružanju usluga
- otkrivanje bilo kojeg podatka ili mišljenja drugoj osobi, osim u okviru redovnog ovlaštenja ili u okviru ugovora o pružanju usluga, ako relevantna osoba zna ili je trebala znati da će kao posljedicu tog otkrivanja ta druga osoba poduzeti ili je izgledno da će poduzeti neki od sljedećih koraka:
  - sklopiti transakciju s financijskim instrumentima, koja bi, kad bi bila osobna transakcija relevantne osobe, značila zlorabljenje povjerljive informacije
  - savjetovati ili nagovarati treću osobu na sklapanje takve transakcije.

f. Završne odredbe

Ukoliko se sukob interesa ne može u potpunosti izbjeći gore navedenim metodama te pomoću interne kontrole poslovanja, moguće je da se EAM suzdrži od trgovanja, savjetovanja ili preporuke koja se odnosi na predmetni financijski instrument. EAM će o detaljima postupanja pravovremeno obavijestiti klijenta na način koji smatram primjerenim.

Na zahtjev klijenta pružit će se daljnji detalji za postupanje u svezi bilo kojeg sukoba interesa do kojeg može doći prilikom pružanja investicijskih i pomoćnih usluga i čije postojanje može štetiti interesima klijenta.

2. INFORMACIJE O FINANCIJSKIM INSTRUMENTIMA I RIZICIMA

Klijentu će se u okviru uspostavljanja ugovornog odnosa s EAM-om za pružanje investicijske usluge upravljanju portfeljem definirati određena strategija kojom će se EAM rukovoditi pri upravljanju portfeljem klijenta.

Klijent usluge upravljanja portfeljem se, ugovarajući navedenu uslugu i neku od strategija upravljanja, izlaže određenim rizicima koji proizlaze iz same činjenice da će EAM za račun portfelja klijenta kupovati i prodavati financijske instrumente, odnosno vrijednosne papire. Ti rizici su opisani u nastavku ovog dokumenta koji objašnjava rizike povezane uz ulaganje u određene vrste financijskih instrumenata.

Prilikom ugovaranja usluge odabire se način upravljanja portfeljem. Odabirom Absolute return pristupa upravljanje portfeljem neće se vezati uz referentni pokazatelj već je primarni cilj povećanje vrijednosti imovine Klijenta koju je dao na upravljanje. Alternativno, odabirom Benchmark pristupa dogovara se referentni pokazatelj (burzovni indeks i sl.) koji će omogućiti procjenu uspješnosti upravljanja portfeljem.

EAM omogućuje Klijentu usporedbu i procjenu uspješnost pružanja usluge upravljanja portfeljem koristeći se Sharpeovim omjerom (*eng. Sharpe ratio*). Sharpeov omjer pokazatelj je prinosa portfelja povrh nerizične kamatne stope ostvaren po jedinici preuzetog rizika, a izračunava se kao razlika ostvarenog prinosa portfelja i nerizične kamatne stope dijeljeno sa standardnom devijacijom prinosa.

Prilikom pružanja usluga upravljanja portfeljem, EAM će uzimajući u obzir prirodu i opseg usluge, procijeniti jesu li usluga i financijski instrumenti primjereni za klijenta, a posebno jesu li u skladu sa spremnošću klijenta na preuzimanje rizika i njegovom sposobnošću za podnošenje gubitaka.

Prilikom pružanja usluge diskrecijskog upravljanja portfeljem, EAM pruža periodičku procjenu primjerenosti koja sadržava ažuriranu izjavu o tome kako određena investicija odgovara sklonostima, ciljevima i drugim obilježjima malog ulagatelja.

EAM u pravilu ne prihvaća niti zadržava dodatne poticaje u odnosu na usluge diskrecijskog upravljanja portfeljima, međutim ukoliko primi dodatni poticaj isti će prenijeti klijentu u cijelosti.

Dolje navedene informacije su zamišljene kao uvod i vodič za ulaganje na tržištu kapitala i novčanom tržištu kako bi Vam pomogle prepoznati i odrediti vlastitu toleranciju na rizik ulaganja. Ovdje predočene informacije o rizicima služe kao dopuna savjetima danim tijekom osobnog sastanka s investicijskim savjetnikom.

S obzirom na navedeno, molimo Vas da pažljivo pročitate ove informacije. Vaš investicijski savjetnik će Vam rado odgovoriti na sva Vaša pitanja.

Općenito, prilikom ulaganja u vrijednosne papire treba imati na umu sljedeće:

- Potencijalni povrat od svakog ulaganja je izravno povezano sa stupnjem rizičnosti. Što je veći potencijalni povrat to je veći i stupanj rizičnosti.
- Iracionalni faktori (sentiment, mišljenja, očekivanja, glasine) mogu utjecati na cijenu i posljedično na povrat od Vašeg ulaganja
- Ulaganje u više različitih vrsta vrijednosnih papira pomaže u smanjenju rizičnosti cjelokupnog Portfelja (Načelo diverzifikacije rizika)
- Svaki klijent je sam odgovoran za ispunjenje poreznih obveza koje proizlaze iz ulaganja. Nismo ovlašteni davati porezne savjete izvan opsega investicijskih savjeta.

Rizik promjene tečaja (valutni rizik)

Valutni rizik je rizik pada vrijednosti imovine uslijed promjene valutnog tečaja. Imovina može biti uložena u financijske instrumente denominirane u valutama različitim od valute u kojoj se mjeri prinos portfelja, te promjena tečaja može uzrokovati pad vrijednosti tog dijela imovine i smanjiti povrat od ulaganja..

Rizik namire i transfera novca

Rizik namire je rizik da dogovorene transakcije financijskim instrumentima ne budu namirene, odnosno da se prijenos vlasništva nad financijskim instrumentima ne provede ili dospjela novčana potraživanja ne budu naplaćena u dogovorenim rokovima.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik gubitka zbog nemogućnosti prodaje određene količine financijskog instrumenta po tržišnoj cijeni uzrokovane tržišnim poremećajem ili nedovoljnom dubinom tržišta. U tom slučaju postoji mogućnost da će se financijski instrument prodati po cijeni nižoj od tržišne što može negativno utjecati na prinos.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik gubitka vrijednosti financijskih instrumenata zbog neispunjenja obveze izdavatelja tih instrumenata. Neispunjavanje obveze može dovesti do pada vrijednosti financijskih instrumenata tog izdavatelja, a u krajnjem slučaju može dovesti i do gubitka dijela ili cjelokupnog uloženog iznosa u određeni instrument. Kreditni rizik također uključuje i rizik smanjenja vrijednosti dužničkog vrijednosnog papira zbog smanjenja ocjene kreditne sposobnosti izdavatelja (kreditnog rejtinga). Smanjenje kreditnog rejtinga ukazuje na povećanu vjerojatnost neispunjavanja obveza što u pravilu negativno utječe na vrijednost instrumenta i prinos.

Rizik promjene kamatnih stopa (kamatni rizik)

Kamatni rizik je rizik smanjenja vrijednosti dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca zbog promjena prevladavajućih kamatnih stopa na tržištu. Promjena razine kamatnih stopa na financijskim tržištima (npr. rast zahtijevanih kamatnih stopa na tržištu može izazvati pad cijene dužničkih vrijednosnih papira) može se negativno odraziti na vrijednost imovine obuhvaćene Portfeljem i na prihod od ulaganja.

Rizik promjene cijena financijskih instrumenata

Rizik promjene cijena predstavlja rizik od pada tržišne vrijednosti pojedinog financijskog instrumenta. Na cijene financijskih instrumenata utječu specifični čimbenici vezani uz izdavatelja pojedinačnog financijskog instrumenta te opći tržišni uvjeti koji nisu povezani s posebnim značajkama pojedinačnog financijskog instrumenta: sentiment investitora, ekonomski trend na globalnoj razini, te ekonomsko i političko okruženje u pojedinim zemljama. Cijene financijskih instrumenata podložne su dnevnim promjenama koje mogu biti značajne. U slučaju transakcija s financijskim instrumentima koji uključuju neku buduću obavezu (primjerice futures ugovori, valutni forward ugovori i sl.), nepovoljna promjena cijene može rezultirati i dodatnim financijskim obvezama, kao primjerice obvezom nadoplate instrumenta osiguranja.

Rizik cjelokupnog gubitka

Rizik cjelokupnog gubitka je rizik da čitavo ulaganje postane bezvrijedno.

Rizik financijske poluge

Financijska poluga predstavlja strategiju umnožavanja potencijalnih dobitaka korištenjem sredstava dobivenih zaduživanjem, reinvestiranjem kolaterala ili korištenjem financijskih izvedenica. Korištenje financijske poluge može znatno povećati rizik: višestruko uvećati prinos na ulaganje, ali može i umanjiti prinos ili višestruko uvećati gubitak, odnosno dovesti do potpunog gubitka financijskih sredstava. Naime, profitabilnost same investicije ne utječe na obvezu vraćanja duga, a i troškovi takvog financiranja utječu na investiciju na način da smanjuju ostvareni prinos.

a. Rizici povezani s ulaganjem u obveznice

Obveznice su vrsta dužničkih vrijednosnih papira koji obvezuju izdavatelja na isplatu novčanih sredstava u visini njihova ukupnog nominalnog iznosa koji može biti uvećan za kamate u određenom roku, u skladu s uvjetima obveznice. Obveznicama se trguje na burzama ili međubankarskom tržištu, tj. izravno između sudionika na tržištu. Osim klasičnih obveznica sa unaprijed utvrđenom fiksnom kamatom i obvezom otplate cjelokupne glavnice o dospijeću, postoje i drugi tipovi obveznica, kao što su obveznice s varijabilnom kamatom, konvertibilne obveznice, beskuponske obveznice, obveznice sa ugrađenim varantima itd.

Prinos

Prinos obveznice se sastoji od kamate na glavicu i razlike između kupovne i tržišne cijene obveznice. Posljedično tome, prinos na obveznicu se može utvrditi unaprijed samo u slučaju da se obveznica drži do dospijeća. Kako bi očekivani prinos na obveznice bio usporediv, koriste se različite standardne mjere prinosa obveznica izraženih kao postotak na godišnjoj razini (npr. prinos do dospijeća). Ukoliko je razina tako izračunatog zahtijevanog prinosa pojedine obveznice znatno viša od zahtijevanog prinosa drugih obveznica sa sličnim rokom do dospijeća, razina kreditnog rizika izdavatelja takve obveznice je u pravilu znatno viša od razine kreditnog rizika izdavatelja drugih obveznica. Ukoliko se obveznica prodaje prije dospijeća njezinu cijenu nije moguće unaprijed utvrditi, što znači da se prinos može razlikovati od prvobitno očekivanog. Također, prilikom izračuna ukupnog prinosa na obveznicu potrebno je u obzir uzeti i transakcijske troškove.

Kreditni rizik

Kreditni rizik se odnosi na vjerojatnost da izdavatelj obveznice neće biti u mogućnosti podmiriti svoje obveze o dospijeću zbog nesolventnosti ili nelikvidnosti. Zato se kreditna pouzdanost dužnika mora uzeti u obzir prilikom donošenja investicijske odluke. Kreditni rejting (procjena kreditne pouzdanosti izdavatelja) koji utvrđuje i objavljuje neka od nezavisnih rejting agencija pruža određene smjernice vezane uz procjenu kreditnog rizika. Najviši rejting je primjerice „AAA“, a dodjeljuje se obveznicama financijski najmoćnijih i najstabilnijih država. Što je kreditni rejting izdavatelja niži (npr. „B“ ili „C“) veći je i kreditni rizik, ali je i veći zahtijevani prinos ulagača na takve obveznice zbog tzv. „premijske rizika“.

Rizik promjene cijene i kamatni rizik

Ukoliko se obveznica prodaje prije dospijeća, ulagatelj postiže tržišnu cijenu formiranu odnosom ponude i potražnje. U pravilu, cijene obveznica s fiksnom kuponskom kamatom padaju kada rastu zahtijevane tržišne kamatne stope na obveznice sličnog dospijeća, i obrnuto, može se očekivati rast vrijednosti obveznice u slučaju pada zahtijevanih kamatnih stopa na obveznice s istim dospijećem. Što je preostalo vrijeme do dospijeća obveznice veće, odnosno što je kamatna stopa (kupon) koju obveznica nudi niža, to je utjecaj povećanja kamatnih stopa u pravilu veći. Tržišna cijena obveznice također može biti pod utjecajem promjene kreditnog rejtinga izdavatelja.

Rizik likvidnosti

Likvidnost obveznica ovisi o mnogo faktora među kojima su i volumen izdanja, preostalo vrijeme do dospijeća, tržišna pravila i uvjeti. Neke je obveznice zbog nelikvidnosti vrlo teško ili čak nemoguće prodati te se moraju držati do dospijeća.

b. Rizici povezani s ulaganjem u dionice

Dionice su vlasnički vrijednosni papiri, koji predstavljaju udio u temeljnom kapitalu dioničkih društava. Najvažnija prava koja dionice donose svojim vlasnicima su pravo na sudjelovanje u dobiti poduzeća te pravo glasovanja na glavnoj skupštini.

Prinos

Prinos na ulaganje u dionice se sastoji od isplaćenih dividendi i razlike između kupovne i tržišne cijene dionice, te se ne može unaprijed predvidjeti. Dividenda je dobit poduzeća koja se distribuira dioničarima. Iznos dividende koji će se isplatiti dioničarima može biti izražen u apsolutnom iznosu po dionici ili u postotku nominalne vrijednosti dionice, a o njemu se odlučuje na glavnoj skupštini. Odnos između isplaćene dividende i tržišne cijene dionice naziva se dividendnim prinosom. Najveći dio prinosa od ulaganja u dionice se obično ostvaruje od promjene njihove tržišne cijene.

Kreditni rizik

Dioničari imaju vlasnički udio u društvu, što znači da u slučaju nesolventnosti ili stečaja društva njihovo ulaganje može u cijelosti izgubiti vrijednost.

Rizik promjene cijene

Većinom dionica se trguje na burzama. Cijenu dionica određuje odnos ponude i potražnje na dnevnoj razini. Prilikom investiranja u dionice treba uzeti u obzir da takva ulaganja mogu uzrokovati i značajne gubitke. Općenito, cijena dionice ovisi o poslovnim rezultatima određenog poduzeća, ali i o općoj gospodarskoj klimi i političkim uvjetima. Na promjenu cijene dionica, a posljedično tome i ostvareni prinos, utječu i mnogi subjektivni faktori poput javnog mišljenja ili očekivanja ulagača.

Rizik likvidnosti

Utrživost nekih dionica može biti ograničena, osobito tijekom tržišnih kriza. Dionice koje su izlistane na nižim burzovnim kotacijama u pravilu karakterizira slabija likvidnost od onih na višim.

c. Rizici povezani s ulaganjem u investicijske fondove

Udjeli ili dionice investicijskih fondova su vrijednosni papiri koji predstavljaju proporcionalan udio u ukupnoj imovini odnosno temeljnom kapitalu fonda.

Zatvoreni investicijski fondovi su dionička društva čijim se dionicama trguje na uređenom tržištu. Zatvoreni investicijski fond karakterizira ograničeni broj izdanih dionica, a vlasnikom dionice fonda ulagač postaje kupnjom dionice od nekog drugog dioničara.

Otvoreni investicijski fondovi izdaju nove udjele svakom uplatom ulagača u fond, a ulagač ima pravo u svako doba zahtijevati otkup udjela i isplatu njegove vrijednosti iz imovine fonda i na taj način istupiti iz fonda. Imovina fonda je u zajedničkom vlasništvu svih imatelja udjela, a prikupljena novčana sredstva ulagača društvo za upravljanje fondom investira se u vrijednosne papire i druge financijske instrumente u skladu sa zadanom investicijskom strategijom fonda. Većina investicijskih fondova ulaže u jednu ili više glavnih vrsta imovine pa tako postoji nekoliko osnovnih vrsta investicijskih fondova prema vrsti imovine u koju ulažu: novčani fondovi (eng. money market funds) koji ulažu u instrumente tržišta novca, obveznički fondovi (eng. bond, fixed income funds), dionički fondovi (eng. equity, stock funds), mješoviti fondovi (multi asset, balanced funds) koji ulažu u različite kategorije financijske imovine itd.

Prinos

Prinos investicijskih fondova se ne može unaprijed utvrditi, a prinosi investicijskih fondova ostvareni u prošlosti ne predstavljaju indiciju mogućih prinosa u budućnosti. Prinos nekog fonda ovisi o definiranoj investicijskoj strategiji fonda, kao i kretanju tržišnih cijena pojedinih instrumenata u koje je uložena imovina fonda. Zato prilikom ulaganja u investicijski fond treba uzeti u obzir ulagačku strategiju pojedinog fonda kao i različite rizike koji se odnose na pojedine klase imovine (obveznice, dionice, instrumenti tržišta novca i sl.) u koje je dozvoljeno ulagati imovinu fonda.

Rizik promjene cijene i rizik likvidnosti

U normalnim okolnostima ulagatelj u otvoreni investicijski fond može istupiti iz fonda prodajom udjela koje drži u bilo koje vrijeme na način propisan u prospektu ili drugim relevantnim dokumentima. Cijena po kojoj se prodaju i otkupljuju udjeli u otvorenom investicijskom fondu odražava tržišnu vrijednost instrumenata koji čine imovinu fonda. U iznimnim okolnostima društvo za upravljanje može obustaviti izdavanje i otkup udjela u investicijskim fondovima. Dionicama zatvorenih investicijskih fondova u pravilu se trguje na uređenim tržištima. Cijena dionice zatvorenog fonda ovisi prvenstveno o vrijednosti financijskih instrumenata i druge imovine i obveza koje čine imovinu fonda, ali i o odnosu ponude i potražnje na tržištu. Utrživost nekih dionica može biti ograničena. Investicijski fond se osniva na određeno ili neodređeno vrijeme što je definirano prospektom fonda. Rizik ulaganja u investicijske fondove ovisi o strategiji ulaganja te tržišnim trendovima i ne može se izbjeći niti držanjem udjela ili dionica fonda do dospijea u slučaju fondova osnovanih na određeno vrijeme.

Ulaganja u inozemne investicijske fondove

Uvjeti osnivanja i rada fondova u Republici Hrvatskoj definirani su Zakonom o investicijskim fondovima (NN 44/2016, 126/19, 110/21, 83/23). Poslovanje stranih društava za upravljanje odnosno strani investicijski fondovi podliježu različitim zakonskim i drugim propisima od onih koji su na snazi u Republici Hrvatskoj, te su ti propisi ponekad manje stroži i osiguravaju nižu razinu zaštite ulagatelja od pravila važećih u Hrvatskoj. Također ulaganje u strane investicijske fondove podliježe različitim poreznim tretmanima, što je također potrebno uzeti u obzir prilikom ulaganja.

d. Rizici povezani s ulaganjem u instrumente tržišta novca

Tržište novca uključuje dužničke vrijednosne papire kao što su primjerice trezorski zapisi, komercijalni zapisi, bankovni depoziti, certifikati o depozitu, kao i sve ostale dužničke instrumente s dospijecom glavnice do 397 dana.

Čimbenici prinosa i rizika

Faktori koji utječu na rizik i prinos instrumenata tržišta novca se u velikoj mjeri podudaraju s onima definiranim za obveznice.

e. Depoziti kod banaka u Republici Hrvatskoj

Depoziti kod banaka u Republici Hrvatskoj predstavljaju novčana sredstva deponirana na određeni rok na koje poslovne banke obračunavaju kamatu. U depozit se mogu uložiti novčana sredstva u domaćoj ili stranoj valuti (eurski ili devizni depozit) i oročiti na razdoblja različitog trajanja.

Prinos

Prinos od ulaganja u depozite kod banaka se sastoji od kamata na oročena sredstva. Visina prinosa ovisi isključivo o visini kamatne stope koju poslovna banka obračunava na oročena sredstva. Kamatna stopa koju banka obračunava na depozite je obično viša što je viši iznos uložениh sredstava i što je dulji rok oročenja sredstava.

Kamatni rizik

Visina kamatne stope izravno utječe na razinu povrata na ulaganje u depozite kod banaka, što znači da niža kamatna stopa znači i niži povrat na ulaganje, i obrnuto.

f. Rizici povezani s ulaganjem u financijske izvedenice

Financijska izvedenica je instrument čija se vrijednost temelji na vrijednosti nekog drugog „referentnog“ (eng. underlying) financijskog instrumenta. Umjesto da trguju samim referentnim instrumentom, ugovorne strane se obvezuju isplatiti novac, isporučiti referentni instrument koji je predmet ugovora, ili neku drugu vrijednost, na određeni datum ili unutar određenog roka, a temeljeno na vrijednosti referentnog instrumenta.

Kao referentni instrumenti mogu se koristiti najrazličitiji financijski i nefinancijski instrumenti i veličine: dionice, burzovni indeksi, burzovne robe, kamatne stope, druge izvedenice... Opseg transakcija financijskim izvedenicama na svjetskim tržištima novca i kapitala je u stalnome porastu, a sudionici na tržištu neprestano kreiraju nove tipove izvedenica temeljene na novim i sve raznovrsnijim referentnim instrumentima i formulama za isplatu.

Osnovne vrste financijskih izvedenica su futures ugovori (budućnosnice), forward ugovori (unaprijedni ugovori), opcije i swapovi (zamjene). Financijske izvedenice se koriste u svrhu zaštite od rizika promjene cijene referentnog instrumenta (eng. hedging), u špekulativne svrhe te za različite tipove arbitraže. U praksi postoji mnoštvo varijanti i mješavina različitih tipova izvedenica, a neprestano se kreiraju nove, tako da ih je ovdje nemoguće sve nabrojati.

Važno je istaknuti da izvedenice nude mogućnost ostvarivanja velikih zarada, ali i velikih gubitaka. Zbog toga što uglavnom nije potrebno unaprijed platiti punu vrijednost referentnog instrumenta koji je predmet transakcije nego se razmjena novčanih tokova odvija u budućnosti na temelju unaprijed definirane formule, izvedenice omogućavaju korištenje visokog stupnja financijske poluge što znatno povećava rizik takve vrste ulaganja. Osim toga, u nekim slučajevima rizika gubitka može premašiti visinu uplaćenog uloga i biti čak i neograničen.

Prinos

Prinos na ulaganje u izvedenice se sastoji od razlike kupovne cijene referentnog instrumenta i izvršne cijene, tj. cijene koju je potrebno platiti za stjecanje osnovnog instrumenta temeljem prava proizišlih iz izvedenice.

Rizik promjene cijene

Povrat ulaganja u izvedenice ovisi o kretanju cijena referentnog instrumenta iz kojeg se izvodi vrijednost izvedenice.

Rizik likvidnosti Izvedenice mogu biti više ili manje likvidne, što može dovesti do fluktuacija u cijeni.

Rizik obezvređenja po dospijeću

Izvedenice mogu biti vremenski određene, tj. sa zadanim vremenskim rokom unutar kojeg se može izvršiti pravo koje nosi izvedenica. Protekom dospijeća, izvedenica može postati bezvrijedna.

Tečajni rizik

Ukoliko je vezana imovina denominirana u stranoj valuti ili je opcija izdana na stranom tržištu, tada je kod izvedenica prisutan i tečajni rizik. Prilikom realizacije prava ili obveze iz izvedenice, ili realizacije kapitalne dobiti, promjena tečaja može rezultirati i znatno drukčijim prinosom od onoga koji bi ostvario identičan investitor sa tržišta odakle dolazi opcija ili vezana imovina.

Kreditni rizik i rizik namire

Ukoliko se ulaže u izvedenice kojima se trguje na burzama i samim time su standardizirane, kreditni rizik druge strane i rizik namire gotovo je zanemariv dok u slučaju trgovanja izvedenicama koje se odvija izravno između subjekata na tržištu (tzv. over-the-counter ili OTC tržište) kreditni rizik druge strane kao i rizik namire postoji.

g. Rizici povezani s držanjem imovine klijenata na zbirnom računu

Skrbnički račun je račun na kojem skrbnik drži vrijednosne papire za treće osobe, na temelju ugovora o skrbništvu. Skrbnički računi mogu biti na ime, pod zaporkom i zbirni. Kod računa pod zaporkom i zbirnih računa, jedino skrbnik koji daje nalog za otvaranje računa zna pravi identitet nalogodavatelja, te je obvezan voditi evidenciju o stvarnim imateljima vrijednosnih papira. Kod skrbničkog računa na ime skrbnik je dužan račun otvoriti s istinitim podacima o ulagatelju.

Skrbnik u svojim internim evidencijama vodi analitiku imovine klijenata po svakom klijentu posebno, na način koji omogućava u svakom trenutku, bez odgode, razlučivanje imovine jednog klijenta od imovine ostalih klijenata.

Operativni rizik

Glavni rizici prilikom držanja imovine na zbirnom skrbničkom računu su propusti prilikom administriranja računa, neadekvatno vođenje evidencija ili zlouporaba imovine klijenata, što može rezultirati gubitkom ili umanjenjem vrijednosti imovine klijenata ili gubitkom ili smanjenjem prava u svezi s imovinom klijenata.

h . Rizici povezani s poslovanjem EAM

Operativni rizik Operativni rizik je rizik gubitka koji nastaje zbog neodgovarajućih ili neuspjelih unutarnjih procedura ili sustava, zbog ljudskih pogrešaka, prijevara ili zbog vanjskih utjecaja (poput prirodnih nepogoda), te zbog neusklađenosti poslovanja sa važećim pravnim propisima. Ljudske pogreške odnose se na mogućnost pogreške nastale tijekom obavljanja poslovnih procesa, primjerice pogrešaka u ugovaranju i/ili namiri transakcija ili pogrešaka u procesu vrednovanja imovine. Prijevare i krađe odnose se na mogućnost namjernog nezakonitog postupanja.

Rizik sukoba interesa

Rizik sukoba interesa je rizik nastupa neželjenog događaja uslijed određenih aktivnosti zaposlenika koje bi u neravnopravan položaj stavili EAM i ulagatelje i/ili iz kojih bi zaposlenici ostvarili osobnu korist. Sprječavanje sukoba interesa definirano je internim aktom EAM-a pod nazivom „Pravilnik o sprječavanju sukoba interesa“. Pravilnikom se određuju standardi ponašanja i transparentnosti koji se očekuju od zaposlenika u smislu sprječavanja sukoba interesa.

Strateški rizik

Strateški rizik je rizik potencijalnog gubitka odnosno negativnog učinka na zaradu i kapital EAM-a uslijed loših poslovnih (strateških) odluka, pogrešnog provođenja poslovnih (strateških) odluka ili nemogućnosti prihvaćanja značajnijih promjena u poslovnom okruženju od strane EAM-a..

Reputacijski rizik

je rizik potencijalnog gubitka odnosno smanjenja budućih prihoda EAM-a uslijed neželjenih događaja (internih ili eksternih) koji narušavaju reputaciju EAM-a. EAM pri svakoj bitnoj odluci vodi računa o posljedicama koje bi ta odluka imala na reputaciju EAM-a.

S obzirom da je Portfelj klijenta zasebna imovina odvojena od imovine EAM, ovi rizici imaju mali utjecaj na vrijednost Portfelja klijenta. EAM će u svom poslovanju postupati razborito i profesionalno s pažnjom dobrog stručnjaka, prema pravilima struke i zakonskim propisima, a sve u svrhu zaštite ulagatelja.

i. Portfelji i održivost

U sklopu inicijative održivog razvoja gospodarstva određene su tri osnovne grupe ciljeva koji se pokušavaju postići. To su okolišni (eng. *environmental*), društveni (eng. *social*) i upravljački (eng. *governmental*) ciljevi, za koje se u praksi upotrebljava kratica ESG.

Na EU razini uspostavlja se regulatorni okvir ESG standarda financijske industrije, i to SFDR Uredbom (EU) 2019/2088 Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga, kojom se standardiziraju ESG procesi za sudionike na financijskim tržištima i financijske savjetnike i Uredbom o taksonomiji (Uredba (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088), kojom se određuju definicije gospodarskih djelatnosti koje se mogu smatrati okolišno održivima. SFDR i Uredba o taksonomiji ključni su za ostvarenje inicijativa Pariškog sporazuma o okolišnim ciljevima i UN-ovog Programa održivog razvoja do 2030.

Uredbom o taksonomiji precizno je određeno pod kojim uvjetima se gospodarska djelatnost može smatrati okolišno održivom dok SFDR zahtijeva da se, bez obzira na vrstu financijskih proizvoda i ciljano tržište, objave politike o uključivanju rizika održivosti te osigura transparentnost takvog uključivanja uzimajući u obzir štetne učinke na održivost u procesima investicijskog odlučivanja i pružaju informacije povezane s održivošću u vezi s financijskim proizvodima (odnosno portfeljem kojim se upravlja).

Rizik održivosti

Rizik održivosti je događaj ili stanje koje se odnosi na ekološke aspekte, društvena pitanja ili korporativno upravljanje čija bi pojava potencijalno mogla imati materijalne negativne učinke na vrijednost ulaganja.

Rizici održivosti ne bi se trebali smatrati zasebnom vrstom rizika, već bi se trebali odražavati u postojećim kategorijama rizika, jer utječu na postojeće vrste rizika kojima je portfelj potencijalno izložen.

Procedure za uzimanje u obzir relevantnih rizika održivosti integrirane su u procese društva Erste Asset Management d.o.o. Te procedure uključuju identifikaciju relevantnih rizika održivosti, njihovo prevođenje u postojeće kategorije rizika te u konačnici njihovu procjenu.

Identificirani su sljedeći relevantni rizici održivosti:

- Okolišni rizici koji se odnose na ublažavanje posljedica klimatskih promjena, prilagodba klimatskim promjenama i prijelaz na gospodarstvo s nižim udjelom ugljika, zaštita bioraznolikosti, upravljanje resursima, otpad i druge štetne emisije.
- Društveni/socijalni rizici koji se odnose na radne i sigurnosne uvjete te poštivanje radnog standarda, ljudskih prava i sigurnosti proizvodnje.
- Rizici upravljanja koji se odnose na obveze dubinske analize korporativnih menadžera, mjere za borbu protiv mita i korupcije te poštivanje relevantnih zakona i propisa.

Utvrđeni rizici održivosti uključeni su u definiciju indikatora temeljem kojih se ocjenjuje sama izloženost pojedinom riziku. Za prikupljanje podataka povezanih s održivošću, koji se naknadno koriste za analizu izdavatelja, EAM se oslanja također na vanjske podatke. Ti vanjski podaci uzimaju u obzir različite čimbenike utjecaja i različita ponderiranja, tako da mogu postojati različite ocjene održivosti za istog izdavatelja, a putem Internog modela ocjenjivanja tzv. ESGenius utvrđuje se podobnost ulaganja u pojedinog izdavatelja u odnosu na održivost. Kombiniranjem podataka različitih vanjskih podataka smanjuju se praznine u podacima i provjerava se vjerodostojnost različitih pristupa.

Alati za upravljanje i ograničavanje rizika održivosti pri donošenju investicijskih odluka su detaljnije opisani na web stranici EAM-a: <https://www.erste-am.hr/hr/ulagatelji/odrziva-ulaganja>.

Procjena vjerojatnog utjecaja rizika održivosti na prinos portfelja

Portfelj može, u određenim tržišnim fazama, imati nižu ukupnu uspješnost ili niži prinos u usporedbi s drugim financijskim proizvodima koji se temelje na imovini koja nije odabrana uzimajući u obzir kriterije održivosti i rizike održivosti. Međutim, smatra se kako uzimanje u obzir rizika održivosti može u konačnici imati pozitivan utjecaj na prinos, jer niži udio u portfelju ili potpuno isključenje iz portfelja financijskih instrumenata određenih izdavatelja čije poslovanje je podložnije nastupu rizika održivosti može ublažiti ili isključiti nerazmjerno negativne rezultate koji proizlaze iz pojave specifičnih rizika održivosti.

Glavni štetni učinci

U postupku odabira ulaganja na kojima se temelji portfelj ne uzimaju se u obzir glavni štetni učinci na čimbenike održivosti budući da se radi o proizvodu kojim se trenutno ne promiču okolišna ili socijalna obilježja niti koji ima za cilj održivo ulaganje. Iako pojedina ulaganja u sklopu upravljanja portfeljem mogu biti orijentirana na održivost, ne postoji potpuni proces uzimanja u obzir kriterija održivosti prilikom postupka odabira ulaganja. Sukladno tome nije moguće ciljano upravljati glavnim štetnim učincima portfeljnih ulaganja.

Podaci sukladno Uredbi o taksonomiji

Kod ulaganja na kojima se temelji portfelj kojim se upravlja ne uzimaju se u obzir kriteriji EU-a za okolišno održive gospodarske djelatnosti temeljem čl. 7. Uredbe o taksonomiji.

3. TROŠKOVI

Sukladno Delegiranoj Uredbi Komisije (EU) 2017/565 kako bi:

- osiguralo da su Klijenti svjesni svih troškova i naknada koji će nastati te
- omogućio evaluaciju tih informacija i usporedbu s različitim financijskim instrumentima i investicijskim uslugama

EAM treba Klijentima dostaviti jasne i sveobuhvatne informacije o svim troškovima i naknadama pravodobno prije pružanja usluga. Navedeno podrazumijeva Ex ante i Ex post troškove sukladno navedenoj Uredbi.

Ex ante objava informacija o troškovima i naknadama Klijentima:

Svi podaci o troškovima i povezanim izdacima navedeni su u Cjeniku financijskih usluga i aktivnosti koje EAM pruža i obavlja i koji je svakom Klijentu ili potencijalnom Klijentu dostupan prilikom ugovaranja navedenih usluga i aktivnosti.

Kod Ex post objava informacija o troškovima i naknadama Klijentima, EAM će zbrojiti sve troškove i povezane naknade koje investicijsko društvo ili druge strane, ako je Klijent upućen takvim drugim stranama, zaračunavaju za investicijsku uslugu ili investicijske usluge i/ili pomoćne usluge koje pružaju Klijentu. Agregirani troškovi i naknade ukupno se zbrajaju te su izraženi i kao novčani iznos. Klijenti mogu zatražiti pregled svih relevantnih troškova i naknada raščlanjen po stavkama na kontakte navedene u ovome dokumentu.

4. IZMJENE I DOPUNE PODATAKA SADRŽANIH U OVIM INFORMACIJAMA

EAM može u bilo koje doba izmijeniti ove Informacije u skladu sa zakonskim propisima i/ili svojom poslovnom politikom. Bilo kakva takva izmjena, dopuna ili dodatak ovih Informacija bit će sastavljena u pisanom obliku, izložena na vidnom i klijentu dostupnom mjestu u poslovnim prostorijama EAM i/ili na Internet stranici. Sve izmjene, dopune ili dodaci ovih Informacija stupaju na snagu 15 dana od dana objave.